

по-п'яте, в діяльності правоохоронцю постійно необхідно долати опір із боку окремих осіб, а в деяких випадках і мікрогруп, зацікавлених у певному ході справи.

Важливим психологічним аспектом діяльності правоохоронців при забезпеченні прав громадян є публічність виконання обов'язків. Публічність є сильнопідсилюючим емоційним чинником, діяльність перетворюється на соціально професійну роль. В одних ситуаціях люди можуть сприяти ефективному здійсненню публічної діяльності, в інших — заважати, тобто громадяни своєю присутністю підвищують психологічну напруженість діяльності. Не рідко спрацьовує так званий стереотип працівника, що формується переважно на підставі особистого досвіду взаємин зі співробітниками органів. Якщо він має упереджено-негативний характер, то це призводить до психологічних бар'єрів — смислових, емоційних, комунікативних і знижує рівень довіри до органів внутрішніх справ. Громадяни України, проявляють недовіру правоохоронцям у можливість забезпечити порядок і справедливість у суспільстві, дедалі більше відсторонюються від сприйняття останніх як суб'єкта, що створює умови для реалізації їх прав та свобод. Отже, на когнітивному рівні в індивідуальних уявленнях громадян існують несприятливі стереотипи стосовно працівників міліції. На емоційному рівні в окремих громадян формується неусвідомлене негативне відношення до працівника ОВС, що може виражатися в ідентифікації його зі «злочинцем». Окрім того, преса спрямовує критику, насамперед, проти міліції в цілому, що, безумовно, підкріплює, а часом продукує її негативний імідж в очах населення. Часто має місце неперевірена інформація, тобто ЗМІ «працюють» на читача, намагаючись бути цікавими певній аудиторії.

Отже, забезпечення реалізації, охорони і захисту прав та законних інтересів громадян є актуальним питанням сьогодення. Гарантом державного захисту прав та свобод людини і громадянина є Конституція України. Тому для органів внутрішніх справ виконання цього положення є одним з головних завдань.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про міліцію" від 20 грудня 1990 року із змінами та доповненнями. Відомості Верховної Ради України, 1991 р. - № 4, 1993 - № 11, 1993 - № 22
2. Женунтій В., Біленчук П. Діяльність міліції – чітке регулювання // Право України. – 1991. - № 4. – с. 23.
3. Тимченко О.В. Аутоагресивна поведінка працівників органів внутрішніх справ України (соціально-психологічні детермінанти виникнення, методи превенції та профілактики): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.06 «Юридична психологія» / О.В. Тимченко. — Х., 2003. — 18 с.
4. Тимченко О.В. Оцінка напруженості праці та фізіологічна «вартість» основних видів діяльності органів та підрозділів внутрішніх справ України // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України. / За ред. Максименка С.Д. – К.: 2001, т. III, ч. 7. – с. 222 – 229.

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ СІМЕЙНОГО НАСИЛЬСТВА НАД ДІТЬМИ В УКРАЇНІ

Гребенюк Марина Олексіївна, викладач кафедри психології ННІПП НАВС

Тривалий час проблема насильства над дітьми не мала навіть натяку на існування. У радянські часи вдаватися до фізичного покарання дитини вважалося цілком адекватним методом виховання. Сьогодні ж використання насильницьких методів виховання набуває саме характер насильства, оскільки не тільки порушують елементарні права дитини, але й завдають істотної шкоди її фізичному та психологічному здоров'ю.

В Україні, на жаль, офіційної статистики з приводу жорстокого поводження з дітьми не ведеться, що робить цю проблему відносно

«невидимою». Тим не менш, треба відмітити, що в правовому аспекті Україна все ж призводить всі документи до міжнародних стандартів прав дитини. Зокрема прийнято наказ «Про попередження насильства в сім'ї», «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за вчинення насильства в сім'ї або невиконання захисного припису», «Про охорону дитинства» та інші закони, які визначають і регулюють повноваження різних органів влади щодо вирішення цієї проблеми. Все це свідчить про те, що насильство над дітьми в даний час розглядається не просто на побутовому рівні, а набуває загальнодержавного значення.

В цілому, на сьогоднішній день для надання спеціалізованої допомоги жертвам сімейного насильства в Україні створено 22 центри соціально-психологічної допомоги, 16 центрів медико-соціальної реабілітації жертв насильства в сім'ї, 11 дитячих притулків і крім того в кожному регіоні країни активно діють різні українські і зарубіжні громадські організації.

Серед найбільш явних причин жорстокого поводження з дітьми в Україні можна виділити 3 основних групи: економічні причини, психологічні (особистісні проблеми батьків, їх низький культурний рівень, психологічна незрілість батьків у молодих сім'ях) і соціальні (активна демонстрація насильства в ЗМІ, недостатнє усвідомлення суспільством насильства як соціальної проблеми, низький правовий рівень населення, погана поінформованість дітей про свої права, недосконалість законодавчої бази). В будь-якому випадку, характерною рисою для будь-якого прояву насильства над дітьми є його регулярний характер і тривалість у часі.

Разом з тим, не дивлячись на широко розгорнуту діяльність щодо запобігання та боротьбу з сімейним насильством над дітьми, є і суттєві труднощі на шляху її вирішення. Зокрема, до найбільш поширених з них можна віднести: «невидимість» проблеми; страх чи небажання «дитини-жертви» звертатися за допомогою, невіра їх у правосуддя; брак відповідних організацій для надання допомоги потерпілим і спеціально підготовлених фахівців у сфері запобігання насильству; недостатньо ефективна система санкцій по відношенню до персон, які вчинили насильство в сім'ї; неможливість тривалого обмеження доступу суб'єкта насильства до потерпілого; низький рівень інформованості з даного питання і т.д..

Слід відмітити, що сімейне насильство це проблема, яка пов'язана з різними факторами, проте всі вони однаково негативно впливають на дитину, на його фізичний, емоційний, соціальний і моральний розвиток, на її пізнавальний інтерес до життя. Крім того, спираючись на теорії розвитку особистості З.Фрейда і Е.Еріксона, ми допускаємо, що дитина, яка відчувала у дитинстві насильство з боку своїх батьків і незадоволені в належній мірі базових життєвих потреб, виросте дисгармонійною особистістю. Ідентифікація з батьками, як зразками поведінки, призводить до того, що дитина переймає їх стиль як зразок. При цьому, швидше за все, він буде проявляти більш агресивні і антиморальні методи викиду своїх емоцій, що пов'язано з деформацією її самосвідомості і спотвореного «Образу Я».

Таким чином, можна сказати що сучасна ситуація сімейного насильства над дітьми в Україні носить досить актуальний характер. Рішенням цієї проблеми займаються багато фахівців різних галузей. Однак, не дивлячись на активну роботу, існує ще певний ряд труднощів, вирішення яких можливе лише шляхом істотно оновленої системи державної і суспільної підтримки сім'ї, як найважливішого соціального інституту виховання дитини. Зокрема необхідно здійснювати:

1.Профілактичну роботу: виявляти дітей-жертв насильства в сім'ї; більш глибоко проводити дослідження цієї проблеми соціологічними і психологічними методами; вдосконалити правові механізми; залучати ЗМІ

до профілактики та просвіті форм ненасильницької поведінки в суспільстві взагалі і в родині зокрема; формувати культуру сімейних відносин.

2. Просвітницьку роботу: інформувати дітей про організації, в які вони можуть звертатися в разі необхідності; вести статистику подібних явищ; необхідно розробити соціально-психологічні та соціально-педагогічні програми профілактики девіантної поведінки, підлітків, які будуть попереджати значне підняття рівня педагогічної та психологічної інформованості батьків, педагогів, працівників органів внутрішніх справ.

3. Реабілітаційну роботу: створити гарячу лінію телефону довіри; налагодити співпрацю різних організацій; створити систему надання всебічної допомоги жертвам насильства в сім'ї; працювати з кривдником – навчати новим моделям поведінки.

ВПЛИВ СУСПІЛЬНИХ ЧИННИКІВ НА УЧАСТЬ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ В ОСОБИСТИХ НЕМАЙНОВИХ ВІДНОСИНАХ ЗА СТАТУТАМИ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО, РУСЬКОГО ТА ЖОМОЙТСЬКОГО

Безклубий Олег Ігорович, аспірант юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Правовий статус різних категорій фізичних осіб за Статутами Великого Князівства Литовського, Руського та Жомойтського визначався становою належністю особи, її національністю та віросповіданням, сімейним становищем, статтю, а також іншими чинниками. Відтак можливості участі різних осіб в особистих немайнових відносинах, їхні особисті немайнові права та обов'язки істотно відрізнялися між собою.

Найважливішою правовою ознакою кожної особи в станово-представницькій монархії епохи Пізнього Середньовіччя є станова належність особи. Традиційно в феодальних станово-представницьких монархіях вирізняють три основні суспільні стани:

1) духовенство, яке об'єднувало всіх представників християнської Церкви;

2) знать (залежно від країни позначалася словами боярство, шляхта, дворянство та подібними);

3) третій стан (міщани, селяни та інші верстви населення).

Суспільні стани за своєю будовою були неоднорідними. Всупереч поширеному погляду на станову будову суспільства як на вертикальну піраміду, вгорі якої перебувають панівні стани феодалів, а внизу феодально залежне населення, становий поділ пронизував усе суспільство по вертикалі, згори до низу. Правовий статус і фактичне становище верхівки третього стану нерідко були кращими, ніж у низових представників духовенства та знаті. Однак в цілому духовенство і знать як суспільні стани займали привілейоване становище в суспільстві.

Слід відзначити, що поняття стан вживається у Статутах Великого Князівства Литовського, Руського та Жомойтського в декількох значеннях. У найширшому значенні, яке відповідає вищеведеному традиційному науковому поділу, розрізняються три суспільні стани: духовний стан і два світські стани (люди народу шляхетського та люди простого стану). Водночас у Статутах на позначення окремих категорій осіб у межах одного стану також часто застосовується поняття стан («князі-біскупи, каноніки, прелати та інші стани духовні» (III/3.34), «хтось із шляхти, якого завгодно стану» (III/11.40.1) та інше).

Враховуючи низку інших особливостей, приходимо до висновку, що у Великому Князівстві Литовському, Руському та Жомойтському існували такі три великі суспільні стани:

1) духовенство;